

Groningens rijke historie nu in één boek

Een anekdote uit begin vorige eeuw over dominee Westendorp en zijn vrouw uit Losdorp (bij Spijk). In het jaar 1825 kon de predikant in Leiden tot hoogleraar worden benoemd. Hij legde het zijn vrouw voor, waarop die hem vroeg of ze in Leiden ook haar oorijzer (een traditioneel Groninger dracht) kon dragen. Haar echtgenoot meende te weten dat dit niet de gewoonte was onder professorenvrouwen. Daarop zou mevrouw Westendorp de historische woorden hebben gesproken: "Dan moesten wij daar maar niet heengaan." Dat deden ze dan ook niet. Westendorp bleef tot zijn dood predikant in Losdorp.

Het is een van de anekdotes uit het boek 'Het verhaal van Groningen'. En juist deze anekdotes (en historische weetjes) maken dit boek van de historicus Jan de Vries juist zo aardig. Op de mening dat 'Het verhaal van Groningen' een standaardwerk van de Groninger geschiedenis zou zijn moeten we echter wat terugkomen. Dat is het niet, maar het is wel een boek dat een goed overzicht geeft van de historie van stad en provincie. De geïnteresseerde lezer wordt op het spoor gezet van nog meer, want er is een uitgebreide lijst van boeken opgenomen waarop de auteur zijn betogen baseerde en tegelijkertijd is dat - zoals hij ook zelf opmerkt - een handwijzer. En dat dan vooral voor de lezers die over een bepaald onderwerp of bepaald facet van de Groninger geschiedenis meer willen weten.

Geen standaardwerk dus (Regio PProject Uitgevers in Groningen geeft er die betiteling trou-

Een beeld van het haventerrein in Delfzijl omtrent de eeuwisseling De foto is opgenomen in het boek 'Het verhaal van Groningen'.

wens ook niet aan), maar wel een degelijk boek, waarin een breed scala aan onderwerpen wordt behandeld en waarin toch een goed beeld wordt gegeven van de historie van de provincie. 'Het verhaal van Groningen' werd opgedragen aan professor dr. Marten Buist, de Groninger historicus die vorig jaar september plotseling overleed. Hij stond aan de wieg van het boek en vormde later met Paul Brood en Jenne Meinema de redactie. 'Het verhaal van Groningen' is het verhaal van deze provincie, van de vroege tijd waarin slechts de natuur het land vormde, tot in de twintigste eeuw. Natuurlijk is er aandacht voor bedijkingen en inpolderingen, waarmee ook een belangrijke bijdrage werd geleverd aan de wordingsgeschiedenis van Groningen. Zo-

als gezegd maken allerlei weetjes het boek vooral aardig. Een voorbeeld: de melodie van 'Het peerd van Ome Loeks' blijkt op een Duits studentenliedje te zijn gebaseerd. Begin deze eeuw was het in Groningen onder de studenten populair. Maar waar de 'echte' peerd van Ome Loeks vandaan komt kon ook Jan de Vries niet precies achterhalen. Het was waarschijnlijk, zegt hij ergens in het boek, Lucas (Loeks in het dialect) van Hemmen uit de stad Groningen, die leefde van 1867-1955. Hij was bekend als jockey en later pikeur en behaalde vele successen. Op een dag zou een van zijn paarden een knecht van hem hebben aangevallen, aldus de lezing die De Vries achterhaalde. Met een hooivork zou Van Hemmen tussenbeide zijn gekomen. Met de

vork stak hij in op de hengst, die kort daarna aan een infectie overleed. Maar, laat Jan de Vries blijken, er zijn meer verhalen in omloop, die stuk voor stuk evengoed waar zouden kunnen zijn. Echt ontraadseld wordt 'Ome Loeks' dus ook weer niet.

Roerig

Groningen was bij tijd en wijle ook een roerige provincie. Opstanden, stakingen, conflicten tussen boeren en arbeiders, opkomend socialisme. De verhalen erover zijn veelvuldig beschreven, maar horen uiteraard ook thuis in een boek als 'Het verhaal van Groningen.' Het zal ongetwijfeld zijn weg naar de historisch geïnteresseerde lezer weten te vinden, drijvend ook op de grote belangstelling die er heden ten dage bestaat voor de

streekhistorie. In dit verband mag je hopen dat ook het onderwijs in Groningen het boek zal ontdekken én gebruiken bij lessen in de streekhistorie. Er kan vanuit die hoek nu niet meer worden geroepen dat er geen geschikt lesmateriaal bestaat. In ieder geval geeft 'Het verhaal van Groningen' prachtige aanzetten om de interesse voor de geschiedenis van de eigen streek bij de schoolgaande jeugd op te wekken.

'Het verhaal van Groningen' is deze week bij Regio PProject Uitgevers in Groningen verschenen. Voor het boek (dat f39,95 kost) bestaat een overweldigende belangstelling. De eerste druk bij Regio PProject is inmiddels al bijna uitverkocht. Haast is dus geboden!

MvH 19-2-99